

Richard Flanagan

Verlangen

Vertaald door
Ankie Blommesteijn

Anthos | Amsterdam

1

De oorlog was geëindigd zoals oorlogen af en toe eindigen, onverwachts. Een man met wie niemand veel op had, een nogal dikdoenerig presbyteriaans timmermannetje en tevens prediker, was ongewapend en in gezelschap van tamme zwarten door de uitgestrekte wildernis van het eiland getrokken en teruggekomen met een allegaartje wilden. Ze werden wilde zwarten genoemd, al waren ze bepaald niet wild, maar eerder schurftig, armzalig en veelal teringachtig. Ze waren volgens hem – en merkwaardig genoeg leek het nu inderdaad zo – het enige wat er nog over was van de ooit gevreesde volkeren van Van Diemensland die zo lang een meedogenloze en verschrikkelijke strijd hadden gevoerd.

De mensen die hen zagen, zeiden dat het onvoorstelbaar was dat zo'n klein en miezerig groepje zo lang de macht van het Britse Rijk had weten te weerstaan, dat ze de nietsontziende uitroeiing hadden kunnen overleven, dat ze zoveel vrees en schrik teweeg hadden weten te brengen. Het was niet duidelijk wat de prediker tegen de zwarten had gezegd, of wat de zwarten dachten dat hij met hen zou doen, maar ze maakten een volgzame, zij het wat droevige indruk toen de ene na de andere verslagen groep aan boord ging van de ene na de andere boot en vervoerd werd naar een ver eiland ergens in de honderden mijlen zee die Van Diemensland scheidden van het Australische vasteland. Hier kreeg de prediker de officiële titel van regent en een salaris van vijfthon-

derd pond per jaar, met daarbij een klein garnizoen soldaten en een godsdienstonderwijzer, en begon hij zijn sabelcharges op te voeren tot het Engelse niveau van beschaving.

Hij had af en toe succes en al stelde dat niet veel voor, hij probeerde zich op zulke successen te concentreren. En waren ze dat niet waard? Waren zijn mensen niet goed op de hoogte van God en Jezus, zoals bleek uit hun prompte en ijverige antwoorden op de vragen van de godsdienstonderwijzer en hun enthousiaste liederengezang? Waren ze niet erg gesteld op de wekelijkse markt waar ze huiden en schelpenkettingen ruilden voor kralen, tabak en dergelijke? Afgezien van het feit dat zijn zwarte broeders bijna dagelijks bleven sterven, moest worden toegegeven dat de nederzetting in ieder opzicht voldeed.

Maar sommige dingen waren werkelijk verbijsterend. Hoewel hij hen langzaam van hun oorspronkelijke dieet van bessen, planten, schelpdieren en vlees overzette op meel, suiker en thee, leek hun gezondheid geenszins op wat die was geweest. En hoe meer ze overgingen op Engelse dekens en dikke Engelse kleren, en hun verdorven naaktheid opgaven, hoe meer ze hoestten en proestten en stierven. En hoe meer ze stierven, hoe meer ze hun Engelse kleren wilden afdanken en hun Engelse eten wilden opgeven en weg wilden uit hun Engelse huizen, die volgens hen bezeten waren van de duivel, en terug wilden keren naar de genoegens van de jacht overdag en het open vuur 's nachts.

Het was 1839. De eerste foto van een mens werd gemaakt. Abd al-Qadir riep op tot een jihad tegen de Fransen en Charles Dickens werd nog beroemder dan hij al was met een roman die *Oliver Twist* heette. Het was onverklaarbaar, dacht de regent, terwijl hij na weer een autopsierapport het register dichtdeed en verder ging met het maken van aantekeningen voor zijn lezing over pneumatiek.

Toen hij van een bediende die uit het huis van Charles Dickens was komen rennen het nieuws van de dood van het kind hoorde, had John Forster niet gearzeld – aarzelen was een teken van zwakte en zijn karakter liet geen zwakte toe. Met zijn bulldogkop, zware postuur, dikke buik en zwaarwichtigheid in ieder opzicht – opvattingen, gevoelens, moraal en conversatie – was Forster voor Dickens wat zwaartekracht voor een ballonvaarder is. Hoewel hij het niet beneden zijn waardigheid achtte om hem heimelijk na te doen, was Dickens buitengewoon gesteld op zijn onofficiële secretaris, op wie hij voor allerlei diensten en adviezen vertrouwde.

En Forster, die er buitensporig trots op was dat er zo op hem werd vertrouwd, besloot te wachten tot Dickens zijn toespraak had gehouden. Ondanks Forsters voortdurende betoog dat recente gebeurtenissen hem onthieven van de noodzaak om het General Theatrical Fund toe te spreken, had Dickens steeds volgehouden dat hij dat wel zou doen. Ja, Forster had Dickens zelfs die dag nog in Devonshire Terrace opgezocht om er nog een laatste keer bij hem op aan te dringen de afspraak af te zeggen.

‘Maar ik heb het beloofd,’ zei Dickens toen Forster hem in de tuin aantrof, waar hij met zijn jongste kinderen speelde. Hij had zijn negende kind, de baby Dora, in zijn armen en hij had haar boven zijn hoofd getild en toegelachen en tussen zijn lippen door ge-

blazen terwijl zij, fel en plechtig als een trommelaar in het leger, met haar armen op en neer sloeg. ‘Nee, nee; ik kan ons toch niet zo in de steek laten.’

Forster was geëmotioneerd geweest maar had niets gezegd. Ons! Hij wist dat Dickens zichzelf soms meer als toneelspeler dan als schrijver zag. Het was onzin maar zo was hij nu eenmaal. Dickens was dol op het toneel. Hij was dol op alles wat te maken had met die wereld van schijn, waar de maan met een vingergebaar omlaag kon worden gehaald, en Forster wist dat Dickens een merkwaardige solidariteit voelde met de acteurs die lid waren van de toneelvereniging waar hij die avond zou spreken. Deze voorliefde voor de louchere types vond Forster enigszins verontrustend en tegelijkertijd enigszins ontroerend.

‘Ze ziet er goed uit, vind je niet?’ had Dickens gezegd, terwijl hij de baby tot borsthoogte liet zakken. ‘Ze had vandaag wat koorts, hè Dora?’ Hij kuste haar voorhoofd. ‘Maar ik geloof dat ze weer begint op te knappen.’

En nu, slechts een paar uur later, ging de toespraak van Dickens toch geweldig, vond Forster. Er waren heel veel toehoorders, die een en al oor waren, en eenmaal op gang gekomen was Dickens even briljant en ontroerend als altijd.

‘Bij onze stichting,’ zei Dickens tegen de zaal vol acteurs, ‘is het woord exclusiviteit niet bekend. We nemen iedere acteur op, of hij nu Hamlet of Benedict is: een spook, een bandiet, of in zijn eentje het hele leger van de koning. En om hun rol voor ons te spelen, komen deze acteurs uit situaties van ziekte, van lijden, jawel, zelfs van de dood. En toch...’

Er klonk een aarzelend applaus dat bijna meteen weer verstomde, misschien omdat men het niet smaakvol vond om er de aandacht op te vestigen dat Dickens hier was nog geen twee weken na de dood van zijn eigen vader. Na een mislukte operatie wegens blaasstenen had de oude man uiteindelijk in een bloedbad gelegen.

‘Maar hoe vaak gebeurt het niet,’ vervolgde Dickens, ‘dat we onze gevoelens geweld aan moeten doen en ons hart moeten verbergen, terwijl we doorgaan met dit moeizame bestaan zodat we ons dapper van onze plichten en taken kunnen kwijten.’

Na afloop nam Forster Dickens terzijde.

‘Ik vrees...’ begon Forster. ‘In één woord,’ zei hij, die altijd te veel woorden gebruikte maar nu beseftte dat er een woord was dat hij niet uit wilde spreken.

‘Ja?’ zei Dickens, terwijl hij over Forsters schouder heen naar iemand of iets keek, en toen met twinkelende ogen zijn blik weer op Forster richtte. ‘Ja, mijn beste Mammoet?’

Zijn terloopse gebruik van Forsters bijnaam, zijn veronderstelling dat dit allemaal slechts scherts was, het plezier van de toneelspeler over het succes van een voorstelling – dat alles maakte de taak van de arme Forster niet gemakkelijker.

‘De kleine Dora...’ zei Forster. Zijn lippen trilden terwijl hij de zin probeerde af te maken.

‘Dora?’

‘Het...’ mompelde Forster, die op dat moment zoveel wilde zeggen maar daar niet toe in staat was. ‘Het spijt me zo, Charles,’ zei hij haastig terwijl hij ieder woord betreurde en wenste dat hij iets veel beters te zeggen had. Zijn hand ging omhoog om met zijn gebruikelijke weidse gebaar iets te benadrukken wat hij nooit had gezegd, en viel toen terug langs zijn lichaam, dat grote lichaam dat zo opgezet en nutteloos aanvoelde. ‘Ze is aan stuipen bezweken,’ zei hij uiteindelijk.

Dickens’ gezicht toonde geen emotie, en Forster bedacht wat een geweldige man hij was.

‘Wanneer?’ vroeg Dickens.

‘Drie uur geleden,’ zei Forster. ‘Net nadat we waren vertrokken.’

Het was 1851. Londens Great Exhibition vierde de triomf van de rede in een glazen paviljoen dat door de schrijver Douglas Jerrold

spottend een kristallen paleis werd genoemd; een roman over het vinden van een legendarische witte walvis verscheen in New York en werd een fiasco; terwijl in de staalgrijze haven van Stromness, Orkney, lady Jane Franklin wuifde tot de tweede expeditie uit het zicht verdween, van wat talloze mislukte expedities zouden worden op zoek naar een legende die ooit haar man was geweest.

3

Een klein meisje rende blakend van gezondheid door wallabygras dat bijna net zo lang was als zij. Wat een heerlijk gevoel was het toch, de zachte sprietten dun gras waaruit druppels water op haar kuiten dwarrelden, en de aarde onder haar blote voeten, die 's winters nat en zompig en 's zomers droog en stoffig was. Ze was zeven, de aarde was nog nieuw en vol heerlijke verrassingen, de aarde steeg nog via haar voeten naar haar hoofd, de zon in, en ze kon nog even opgewonden zijn van het rennen als bang zijn vanwege de reden dat ze moest rennen en niet stil mocht blijven staan. Ze kende verhalen over geesten die konden vliegen en vroeg zich af of ze misschien, als ze nog iets harder rende, ook zou kunnen vliegen en haar doel sneller zou kunnen bereiken. Toen herinnerde ze zich dat alleen de doden vliegen en ze zette alle ideeën van vliegen van zich af.

Ze rende langs de huizen waarin de zwarten woonden, ze rende tussen kakelende kippen en blaffende honden door, langs de kapel, en ze rende verder, de heuvel op naar het belangrijkste gebouw van de nederzetting Wybalenna. Ze liep de drie treden op en sloeg op de deur, zoals ze haar zo vaak hadden laten zien, net als de blanken, met samengebalde hand.

De regent keek op van zijn aantekeningen voor een lezing over pneumatiek en zag een klein inheems meisje het huis in komen. Ze liep op blote voeten en droeg een vuil schortje en een rode wol-

len muts, en uit haar rechterneusgat schoot een snottebel als een levend wezen op en neer. Ze keek omhoog naar het plafond en om zich heen naar de muren. Ze keek vooral naar de vloer.

‘Ja?’ zei de regent. Ze had de irritante gewoonte van haar volk om alle kanten op te kijken behalve recht naar hem. Ze heette eigenlijk Leda, zoals hij haar had gedoopt, maar om de een of andere reden noemde verder iedereen haar bij haar inheemse naam. Tot zijn ergernis deed hij dat nu onwillekeurig ook. ‘Ja, Mathinna?’

Mathinna keek naar haar voeten, krabbelde onder een arm. Maar ze zei niets.

‘Nou, wat is er? Wat is er dan, kind?’

En opeens beseft Mathinna waarom ze er was en ze zei: ‘Rowra’, het inheemse woord voor de duivel, en daarna snel, alsof het een speer was die op haar af vloog: ‘Rówra,’ en toen ‘Rówrá!’.

De regent sprong van zijn kruk, griste een knipmes uit een open la en rende naar buiten. Het kind liep haastig voor hem uit. Ze renden naar een rij aaneengeschakelde stenen huizen die hij voor de inlanders had gebouwd, om hen te laten wennen aan Engelse huiselijkheid en hen weg te rukken uit hun eigen primitieve beschuttingen tegen de wind. De regent, die voordat hij redder werd timmerman was geweest, vond het altijd plezierig dat je – als je even niet dacht aan het witte strand erachter, met rode keien en met een rijp van leerachtig wier overdekt, of aan de bossen in de verte, die vreemd en verwrongen waren; als je gewoon geen aandacht besteedde aan dit ellendige woeste eiland waarop ze aan de rand van de wereld zaten en je in plaats daarvan concentreerde op deze gebouwen – je kon zien dat de twee rijen huizen er precies zo uitzagen als een pas aangelegde straat in een grote moderne stad als Manchester.

Toen ze in de buurt kwamen van huisnummer 17, bleef Mathinna even staan en ze staaarde omhoog naar de lucht en leek verlamd door vreselijke angst. De regent wilde haar net voorbij rennen toen hij het teken zag dat de inboorlingen het meest vreesden,

de vogel die zielen stal, een zwarte zwaan die omlaag dook naar de rij stenen huizen.

Nog voordat hij binnen was, werd de regent overweldigd door een sterke geur van pijlstormvogelvet, ongewassen lichamen en een – vage, stomme – angst dat deze rottende stank op de een of andere manier iets met hem te maken had, met zijn daden, met zijn overtuigingen. Soms kreeg hij het idee dat deze mensen, van wie hij zoveel hield, die hij had beschermd tegen de rooftochten van de wreedste blanke kolonisten – die hen net zo vrolijk achtervolgden en neerschoten als wanneer ze op kangoeroes joegen, en ook net zo nonchalant – dat deze mensen die hij naar Gods licht had gevoerd toch op de een of andere merkwaardige manier door zijn toedoen stierven. Hij wist dat het een irrationeel idee was. Een pervers, onmogelijk idee. Hij wist dat het door vermoeidheid kwam. Maar hij kon het niet helpen dat het idee telkens weer bij hem opwelde. Op die momenten voelde hij vaak hoofdpijn opkomen, intense pijn voor in zijn hoofd, zo erg dat hij naar bed moest.

Bij de lijkschouwingen zocht hij in hun doorgesneden slokdarm, hun van ingewanden ontdane buik, hun door pus aange-taste darmen en verschrompelde longen naar enig bewijs van zijn schuld of onschuld, maar hij kon niets vinden. Als boetedoening probeerde hij de stank te aanvaarden van de liters pus die soms de enige levenskracht leken in hun armzalige lijf. Hij probeerde hun lijden te begrijpen alsof het zijn eigen lijden betrof, en op de dag dat hij overgaf bij het zien van felgekleurde schimmel van een paar centimeter dik, die als een gewas oprees rond een kraterachtige zweer vanaf de oksel tot aan de heup van Zwarte Ajax, probeerde hij dat te zien als een noodzakelijke afrekening in een geestelijk grootboek. Maar kotsen was geen afrekening, en diep in zijn hart was de regent bang dat er geen afrekening mogelijk was. Diep in zijn hart was hij bang dat dit vreselijke lijden, dit afschuwelijke sterven, allemaal door hem kwam.

Hij deed alles wat in zijn vermogen lag om hen onder dergelijke omstandigheden te redden – God weet dat hij niet meer had kunnen doen –, door elk lichaam zorgvuldig in stukken te snijden om te trachten de doodsoorzaak te vinden, midden in de nacht op te staan, bloed af te tappen, bloedzuigers te zetten, blaren te trekken en, zoals hij nu bij Mathinna's vader ging doen, ader te laten.

De regent deed zijn knipmes open, maakte zijn duim en wijsvinger nat en haalde die langs het mes om het te reinigen van de bloedkorst die nu het enige was dat er op deze aarde nog restte van Hijgende Tom. Voorzichtig en deskundig sneed hij de pols van de bevende man oppervlakkig open op de plek waar hij met zo min mogelijk schade zo veel mogelijk bloed kon laten wegstromen.

Als hij 's avonds voor het naar bed gaan bij kaarslicht een aantekening in zijn dagboek maakte, zocht de regent naar woorden die in de juiste vorm konden worden gegoten, zoals hij in een ander leven hout in de juiste vorm had gebogen en gewrongen. Hij zocht naar een serie woorden die, als een plank, een bedekking kon vormen voor een of andere onverklaarbare maar beschamende vergissing. Maar woorden versterkten alleen de duisternis die hij voelde; bedekten die duisternis maar konden haar niet verklaren. Op zulke momenten nam hij zijn toevlucht tot gebed, gezang, vertrouwde patronen, geruststellende ritmes. En soms hielden deze heilige woorden alles in bedwang en wist hij waarom hij God dankbaar was en ook waarom hij Hem vreesde.

Het bloed spoot in een kleine geiser omhoog, trof de regent in zijn oog en stroomde vervolgens langs zijn gezicht naar beneden. Hij haalde het mes weg, deed een stap achteruit, veegde zijn oog af en keek omlaag. De uitgemergelde zwarte kreunde nu nog slechts af en toe. De regent bewonderde zijn stoïcijnse houding: hij onderging de aderlating als een blanke.

Het was koning Romeo, een man die ooit vitaal en vriendelijk was, een man – dé man – die de rivier de Fury op was gezwommen

en hem, de regent, had gered toen hij zijn evenwicht had verloren bij een poging de aanzwellende wateren over te steken. Maar in het armzalige, ingevallen gelaat, in de onnatuurlijk grote ogen, het sluike haar, herkende hij niets van die man.

Hij liet het bloed ruim een minuut pompen en ving het zo goed mogelijk op in een grote kroes. Terwijl het stroomde liet koning Romeo een zacht gekreun horen. De zwarte vrouwen die in een halve maan op de vloer rond zijn bed zaten, lieten achter in hun keel een soortgelijk geweeklaag horen en de regent besepte dat ze erg aangedaan waren.

Terwijl hij koning Romeo's wond verbond om de stroom bloed te stelpen, besepte de regent het onvermijdelijke van de dood en het zinloze van zijn behandeling, en hij voelde dat hij in paniek raakte. Hij besepte dat koning Romeo zwaar ademhaalde, dat de aderlating zinloos was, dat hij de zwarte man pijn had willen doen vanwege zijn ongeneeslijke ziekte, vanwege al hun ongeneeslijke ziekten, omdat ze hem niet toestonden hen te genezen, hen te beschaven, hen de kans te geven die niemand anders hun wilde geven.

Terwijl hij iets mompelde over de noodzaak om pneumatische krachten binnen en buiten gelijk te maken – zowel om zichzelf gerust te stellen als om zijn publiek ervan te doordringen dat zijn handelingen zoals altijd werden ingegeven door een juiste mengeling van rationele wetenschap en christelijke naastenliefde – greep de regent koning Romeo ruw bij zijn andere arm. De zwarte man schreeuwde het uit van de pijn toen hij dit keer meer in zijn arm stak dan erin sneed.

Hij liet koning Romeo bloeden tot de huid van zijn patiënt klam was en de regent zich weer kalm voelde. Toen stelpte hij het bloeden en overhandigde hij de boordevolle kroes bloed aan een van de zwarte vrouwen uit de halvemaanvormige rij, met een gebaar dat zij hem buiten moest legen.

De regent kwam overeind, boog zijn hoofd en begon te zingen.

‘Leid mij, goedaardig Licht, in het omringend duister; leidt Gij mij voort!’

Zijn stem was beverig en schrill. Hij slikte en vervolgde met een diepere, luidere en fermere bariton.

‘De nacht is zwart en ik ben ver van huis; leidt Gij mij voort!’

Het was net alsof de zwarte vrouwen mee gingen zingen – weliswaar slecht – maar toen besepte hij dat ze hun treurzangachtige weeklagen slechts hadden aangepast aan zijn hymne.

‘Gedenk niet de voorbijgegane jaren!’ zong hij, nu luidkeels, maar soms kon zelfs hij de voorbijgegane jaren niet uitwissen. Hij zweeg plotseling midden in een regel, maar zij stopten niet. Hij rolde zijn mouwen weer omlaag, draaide zich om en zag tot zijn verbazing dat Mathinna gespannen naar hem keek, alsof ze geloofde dat hij magische krachten had en probeerde te doorgronden wat die krachten waren, maar tegelijkertijd begon te twijfelen aan de macht van de tovenaar. Verward zocht hij naar een nieuw ritme van woorden om zijn zenuwen te kalmeren.

‘Nu is het moment waarop koning Romeo’s luchtwegen hun evenwicht zullen hervinden,’ begon de regent. ‘Zodat gezondheid... zodat het bloed...’

Mathinna keek omlaag naar haar blote voeten en de regent deed dat ook even; en met een verlegenheid die grensde aan onverklaarbare schaamte keek hij toen weer omhoog en de andere kant op, en liep hij de hut uit, de verademend koude zeelucht in.

Hij was boos, maar zijn boosheid verbijsterde hem. Dit was werk voor een arts, maar de arts was zelf een maand geleden een ellendige dood gestorven en zijn vervanging was toegezegd, maar kon nog maanden op zich laten wachten. En al was hij boos op de vorige arts omdat hij aan dysenterie was bezweken, en al was hij woedend op de gouverneur omdat hij de arts niet sneller verving, hij was trots op zijn eigen bekwaamheid als geneeskundige, als iemand die wist hoe hij moest aderlaten en blaren moest trekken, die klyasma’s kon maken en lijken kon ontleden en kundige rap-

porten kon schrijven – hij, een leek, een timmerman, een onafhankelijk man die zich omhoog had gewerkt en zichzelf had opgeleid, de absolute triomf van het eigen ik.

's Middags hield de regent zich bezig met iets wat naar zijn gevoel heel nuttig was, het maken van plannen voor een nieuw, groter kerkhof dat berekend was op de sterfte waar de nederzetting door geteisterd werd. Tegen de schemering ging hij met de inlanders naar de oude begraafplaats en vroeg hun om hem de namen te vertellen van degenen die daar begraven waren. Ze leken heel bang om wie dan ook van de doden te noemen, en misnoegd over dergelijke ondankbaarheid stuurde hij hen weg.

De regent was vast van plan zijn nieuwe begraafplaats af te hebben vóór het komende bezoek van de gouverneur van Van Diemensland, sir John Franklin, en zijn vrouw lady Jane, die over een week werden verwacht. De wind wakkerde aan vanuit het zuiden: met zulk gunstig weer zou het ook best eerder kunnen worden. Sir John was een wetenschapper, een van de grootste ontdekkingsreizigers van die tijd en een man die veel plannen had, of het nu ging om het verkennen van de uitgestrekte Transsylvanische wildernis in het westen van het eiland, het oprichten van wetenschappelijke verenigingen of het verzamelen van schelpen en bloemen voor Kew Gardens.

Ja, dacht de regent terwijl hij de precieze afmetingen van de begraafplaats met grote stappen uitmat, een nieuw kerkhof en een verbetering van het niveau van liederen zingen door de inlanders waren reële en aanvaardbare doelstellingen die hij voor het bezoek van de onderkoning kon bereiken. De regent beroemde zich bovenal op zijn realisme.

Die avond hield de regent zijn lezing over pneumatiek voor een publiek dat bestond uit zowel de officieren met hun gezin als de inlanders. Zijn uiteindelijke tekst besloeg honderdvierenveertig bladzijden. Hij vond dat hij zijn betoog goed had onder-

bouwd met logische argumenten en af en toe een praktisch voorbeeld, zoals toen hij een fles verwarmde boven een dampende ketel die hij boven het vuur had hangen. Door de fles boven een gekookt en gepeld ei te houden, werd het ei langzaam de fles in gezogen.

Troilus lachte toen dat gebeurde en zei hardop: 'Wybalenna fles, zwarte man ei,' waarbij hij helemaal het verkeerde principe uit de demonstratie distilleerde.

Na afloop dronk de regent een glas bier en at hij een paar broodjes ham met de officieren, en om te laten zien dat hij geen onderscheid tussen zwart en blank zou dulden, nam hij ook een mok thee die aan de inlanders werd geserveerd, wat ze naar zijn idee prettig vonden.

Koning Romeo werd de volgende ochtend dood aangetroffen. In feite was zijn overlijden niet onverwacht, noch ongewoon, en toen de regent het lichaam ging onderzoeken, voelde hij zich bevangen door verveling zoals hij voorheen bevangen werd door medelijden. Een vrouw met wie koning Romeo na de dood van zijn echtgenote, een paar jaar daarvoor, was gaan leven, was in de gebruikelijke staat van inheemse opwinding en jammerde als een klokkentoren waarvan de klok door een gek wordt geluid, en ze had allemaal bloedsporen op haar gezicht op de plekken waar ze zich opzettelijk met een scherf van een gebroken fles had gesneden.

De dochter van koning Romeo leek echter een meer christelijke fijngevoeligheid te bezitten en gaf met haar ingetogen smart de regent enige hoop dat zijn werk iets meer was dan grandioze ijdelheid. Het kind was zo stil dat hij zich afvroeg of ze misschien bevattelijker was voor de invloed van beschaving dan hij had gedacht.

Omdat hij koning Romeo's lichaam moest verzorgen, kwam hij te laat op de school waarvan hij het hoofd was, een gebrek aan punctualiteit dat de regent boos maakte op de dode: alles draaide tenslotte om het goede voorbeeld. Als het voorbeeld dat hij gaf op

de een of andere manier niet goed was, hoe kon hij dan verwachten dat de inlanders hun gewoonten zouden veranderen?

Dat hij te laat kwam werd door de aanwezigen ten onrechte als een versoepeling van de discipline geïnterpreteerd; ze bleven praten en lachen, zelfs terwijl hij tegen hen sprak. Hij werd opeens woedend op hen en in plaats van de dag met de catechismus te beginnen, gaf hij zijn klas een uitbrander. Had hij hen ooit bedregen? Had hij niet voor goede, warme en degelijke nieuwe stenen huizen gezorgd? Voor goede kleding? Voor eten in overvloed? Had hij bovendien niet besloten om hun doden te hergroeperen en bordjes op alle graven te zetten zodat zij wisten wie waar begraven lag?

Na een lichte lunch bestaande uit een paar grauwe pijlstormvogels met brood ging hij naar de hut die bestemd was voor operaties en lijkschouwingen. Daar lag op een lange houten tafel het lichaam van koning Romeo. Later schreef hij de resultaten van zijn werk als volgt op:

Overleden aan algehele aftakeling: de long zat zo vast aan de borstkas dat er kracht voor nodig was om hem ervan te scheiden; de borstkas bevatte een grote hoeveelheid vloeistof: aangetaste long en milt en pisbuis met aanhangsels zijn verwijderd en moeten naar Hobarton worden overgebracht voor onderzoek door dokter Arthur. Hij was een interessante man.

Aan het eind van de lijkschouwing haalde de regent uit een houten kist een vleeszaag die hij speciaal geslepen hield en voor slechts één doel gebruikte. Hij vond hem het prettigst omdat er een diepe arcering over het ebbenhouten handvat liep, zodat hij zelfs als zijn hand nat was goed houvast had en dus zo netjes mogelijk kon werken.

Hij wilde net beginnen toen er op de deur werd geklopt, en toen hij opendeed, zag hij de inlandse vrouw Aphrodite die hem

smeekte om naar haar huis te komen: haar man, Troilus, had een toeval. De regent sprak haar zo vriendelijk mogelijk toe. Vol medelijden, vond hij. Hij zei tegen haar dat ze terug moest gaan naar haar man, dat hij snel zou komen om hem te verzorgen. Hij deed de deur dicht. Hij liep terug naar het lijk. Hij zette de snede van de zaag precies tegen de achterkant van de nek.

Was hij God geworden? Hij wist het niet meer. Ze bleven maar doodgaan. Hij was omgeven door lijken, schedels, verslagen van lijkschouwingen, plannen voor de kapel en het kerkhof. Zijn dromen gingen over hun dansen en liederen, de schoonheid van hun dorpen, het geluid van hun rivieren, de herinnering aan hun mildheid, maar toch bleven ze maar doodgaan en niets wat hij deed bracht daar verandering in. Ze bleven maar doodgaan en hij – die in hun oude wereld had geleefd, die bleef werken om deze nieuwe wereld te vervolmaken wat betreft haar beschaving, haar christendom, haar Engelse sfeer – hij was hun regent, hij moest hen beschermen, maar toch bleven ze doodgaan. Als hij God was, wat voor god was hij dan?

Hij haalde de zaag voorzichtig over de huid om een rode richtlijn te zetten. Daarna maakte hij als een goed ambachtsman het karwei af, met lange ferme halen die hij al zingend telde. Het kostte zes halen om het hoofd van koning Romeo af te zagen. Zorgvuldig als de regent was, ergerde het hem toen hij merkte dat zijn handen glibberig waren van het bloed.